

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Campus Kompas Wetteren te
WETTEREN**

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Instellingsnummer 43802

Instelling GO! atheneum Campus Kompas Wetteren

Directeur Yvan VONCK

Adres Noordlaan 10 - 9230 WETTEREN

Telefoon 09-365.60.60

Fax 09-365.60.61

E-mail atheneum@campuskompas.be

Website <http://www.campuskompas.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Schelde-Dender-Durme

Adres Brusselsestraat 97 - 9200 DENDERMONDE

Scholengemeenschap SG Reinaert

Adres Noordlaan 10 - 9230 WETTEREN

CLB GO! CLB Dendermonde

Adres Grote Markt 25 - 9200 DENDERMONDE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 14-11-2016,15-11-2016,16-11-2016,17-11-2016,18-11-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 18-11-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 16-12-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Marjan MEULEWAETER

Teamleden Lies HARDEMAN, Fannie TALLIEU, Liesbet WAUMANS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 TV Dactylografie/toegepaste informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2005/003)	8
3.1.1.2 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn (leerplan 2012/005)	10
3.1.1.3 Huishoudkunde/gezinstechnieken in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2010/029)	12
3.1.1.4 Latijn in aso tweede graad in de studierichting Latijn en in aso derde graad in de studierichting Latijn-moderne talen (leerplannen 2008/015 en 2008/023)	15
3.1.1.5 Opvoedkunde in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan 2008/025)	19
3.1.1.6 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad in de studierichtingen Elektrische installaties en Verzorging (leerplan 2014/035)	21
3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	24
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	26
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	27
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	28
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	29
4.1 Leerbegeleiding	29
4.2 Evaluatiepraktijk	33
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	36
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	39
6.1 Wat doet de school goed?	39
6.2 Wat kan de school verbeteren?	39
6.3 Wat moet de school verbeteren?	39
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	40
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	40

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Atheneum maakt deel uit van de campus Kompas (Kleuter- en Basisschool, Middenschool en Atheneum). Het is een aso-bso-tso school vlakbij het centrum van Wetteren. De school biedt studierichtingen aan binnen de studiegebieden Algemeen secundair onderwijs, Handel, Mechanica-elektriciteit en Personenzorg. De kleinschalige school zorgt voor een dichte band tussen leerlingen en leraren. De school kenmerkt zich door een diverse leerlingeninstroom.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school de onderwijsreglementering goed respecteert en dat de organisatie van 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' een voorbeeld is van goede praktijk. De doorlichting wijst tevens uit dat voor de meeste onderzochte vakken de leerplanrealisatie voldoet, enkel voor TV dactylografie/toegepaste informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel voldoet de leerplanrealisatie niet. Dit is overwegend te wijten aan een onevenwichtig aanbod en een niet transparante evaluatiepraktijk. Voor de vakoverschrijdende eindtermen heeft de school de afgelopen jaren inspanningen geleverd om de gebrekkige werking uit het verleden bij te sturen. Momenteel zit de school zowel op het vlak van het beleid als de uitvoering van de vakoverschrijdende eindtermen op spoor.

De school wordt geleid door de directeur en het kernteam. De schoolleiding heeft duidelijke beleidslijnen, een toekomstvisie en een doelgerichte aanpak van haar onderwijskundige processen. Veel beleidsinitiatieven zijn de afgelopen jaren door het kernteam voorbereid en uitgerold.

Tijdens de doorlichting werden leerbegeleiding en evaluatiepraktijk onderzocht. Voor beide processen hebben het beleidsteam en werkgroepen gewerkt aan een visie, procedures, instrumenten en ondersteunende activiteiten. De school kan de opvolging en implementatie van deze onderwijskundige processen nog verbeteren door meer aandacht te besteden aan de betrokkenheid van alle personeelsleden.

Voor de leerbegeleiding focust de school op ondersteuningsinitiatieven die niet alleen gericht zijn op het leren, maar ook op de totaalontwikkeling van de leerlingen. De school richt hiervoor in het aso en tso een extra uur onderwijsloopbaanbegeleiding (OLB) in. Dit uur is gericht op remediëring, 'leren leren' en de ontplooiing van generieke competenties. Voor de leerlingen van het bso is de leerbegeleiding geïntegreerd in de lessen met aandacht voor een aantal aspecten van 'leren leren'. In de derde graad bso is er ook aandacht voor de beroepskeuze, solliciteren, werken en de daaraan verbonden wetgeving. Ondanks deze lovenswaardige initiatieven kan de school de integratie van de leerbegeleiding in de lessen nog verbeteren.

De krachtlijnen voor haar evaluatiebeleid zijn een transparante en eerlijke evaluatie, een logische lijn van de eerste tot de derde graad en de professionalisering van de leraren. De nadruk ligt schoolbreed op het evalueren vanuit de leerplandoelstellingen. De school heeft nog werk om deze krachtlijnen op te volgen binnen alle vakken.

De school verzamelt en analyseert tal van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens. Ze gebruikt die voor het bepalen van beleidsprioriteiten en het bewaken van de kwaliteit. Een meer doelgerichte opvolging van de kwaliteitszorg in de vakgroepen kan ervoor zorgen dat de leerplanrealisatie in alle vakken beter gegarandeerd wordt.

Tijdens de doorlichting toonden de schoolleiding en het schoolteam daadkracht en expertise om de vastgestelde tekorten op korte termijn zelfstandig weg te werken zonder opvolging van de inspectie. Om deze reden beslist het doorlichtingsteam een gunstig advies toe te kennen voor de erkenningsvoorwaarden. Ook voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' krijgt de school een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	fysica	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	fysica	
Graad 2 ASO Latijn	fysica	Latijn
Graad 2 BSO Verzorging-voeding		PV/TV Huishoudkunde/gezinstechieken
Graad 2 TSO Handel		TV Dactylografie/Toegepaste informatica
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Latijn
Graad 3 BSO Elektrische installaties	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	opvoedkunde

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 TV Dactylografie/toegepaste informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2005/003)

Voldoet niet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in onvoldoende mate en met onvoldoende diepgang. De evaluatie is niet transparant en onvoldoende representatief.

Onderwijsaanbod	De vertaling van het leerplan naar de klaspraktijk kent verschillende knelpunten ondanks de toewijding binnen de vakgroep.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	Het onderwijsaanbod is onvolledig en onevenwichtig. De vakgroep besteedt te veel aandacht aan klaviervaardigheid ten koste van tekstverwerking. Een aantal leerplandoelstellingen die betrekking hebben op tekstverwerking ontbreken in het aanbod. De leerlingen oefenen de aangeboden doelstellingen slechts beperkt en met onvoldoende diepgang in. Bovendien is de planning van de lessen tekstverwerking over het schooljaar niet logisch en is er onvoldoende opbouw qua moeilijkheidsgraad. Dit leidt niet tot een duurzame verankering van de basisvaardigheden en het vereiste beheersingsniveau.
<i>Samenhang</i>	Ook de samenhang is een knelpunt. De leerplanonderdelen worden volledig los van elkaar aangeboden terwijl het leerplan een meer geïntegreerde aanpak beoogt.
	Het leerplan vraagt in de algemene doelstellingen onder meer rekening te houden met de NBN-normen (Bureau voor Normalisatie), het raadplegen van het helpmenu en andere documentatiebronnen. Daarnaast is ook de integratie van de vakoverschrijdende eindtermen een vereiste. Deze aspecten komen onvoldoende expliciet aan bod. Bovendien blijft het belang van 'het zelfstandig zoeken naar oplossingen van problemen' en 'het inzichtelijk leren werken', zoals het leerplan voorschrijft, onderbelicht.
	Het competentiegericht onderwijs verloopt niet optimaal. De vakgroep besteedt overwegend aandacht aan technische vaardigheden, maar onvoldoende aan de ontwikkeling van inzicht en attitudes. Het leerboek primeert in deze op het leerplan.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De didactische uitrusting beantwoordt aan de minimale materiële leerplanvereisten. De school beschikt over goed uitgeruste computerlokalen, aangesloten op een netwerk en voorzien van een projectiesysteem voor computerbeelden en schermcontrolesoftware. De vakgroep houdt het computerpark up-to-date met de meest recente en algemeen gangbare software. In alle lessen is er voor elke leerling één computer ter beschikking. De vakgroep beschikt over leerboeken en over een aangepast softwarepakket voor klaviervaardigheid, maar het gebruik van deze leermiddelen in de lessen is niet voldoende efficiënt.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is onvolledig en onevenwichtig. De lacunes en het onevenwicht in het aanbod vertalen zich in de evaluatie, waardoor het eindcijfer geen correct beeld oplevert over de leerplanrealisatie. De evaluatie is overwegend productgericht. De vakgroep is nog op zoek naar een doeltreffende manier om vakattitudes in de evaluatie op te nemen en hanteert momenteel geen objectieve criteria om de attitudes te meten. De vakgroep bevraagt veelvuldig het leerplanonderdeel klavierstudie. Het softwarepakket voor de inoefening van de klaviervaardigheid beoordeelt alle oefeningen en de resultaten worden systematisch verrekend in het rapportcijfer. De evaluatie betreffende tekstverwerking is niet transparant. Het elektronisch bewaren van alle oefeningen, zoals het leerplan voorschrijft, gebeurt niet. Het zelfstandig zoeken naar oplossingen van problemen vraagt duidelijke opgaven met een toenemende complexiteit, maar er is geen enkele opgave voor tekstverwerking beschikbaar. Ook beoordelingscriteria en puntenverdelingen ontbreken volledig.

Leerbegeleiding Het begeleid zelfstandig werken kenmerkt de bijgewoonde lessen, die op een rustige wijze verlopen. De meeste leerlingen zijn geconcentreerd aan het werk.

Preventief Het is positief dat de vakgroep ervoor kiest om in de meeste lessen overwegend de houding aan te nemen van coach en steeds minder de houding van kennisoverdrager. Het taalgebruik door de leraren is overwegend verzorgd en de aandacht voor de vaktaal is goed.

Curatief

De leerboeken zijn afgestemd op het niveau van de leerlingen, maar de inzet ervan is onvoldoende doelgericht. De vakgroep past enkel tempodifferentiatie toe. De sterkere leerlingen krijgen daardoor weinig uitdagingen tijdens de les.

De preventieve leerbegeleiding krijgt veeleer minimaal invulling. De leraren maken in het begin van het schooljaar afspraken betreffende het gebruik van het computerlokaal en het elektronisch leerplatform. De klemtoon ligt vooral op de curatieve leerbegeleiding. De leerlingen kunnen steeds bij de vakgroep terecht voor extra uitleg en remediëringsoefeningen, die de leerlingen eventueel tijdens het OLB-uur (onderwijsloopbaanbegeleiding) of een inhaalles maken. De vakgroep evalueert de doeltreffendheid van de remediëring niet. De aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen rond 'leren leren' is veeleer impliciet.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep geeft blijk van motivatie, inzet en veranderingsbereidheid. Het toegekende takenpakket op schoolniveau overschrijdt echter de draagkracht van de leraren. Dit zet een rem op een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie.

Overleg

Vorming

Het lerarenteam krijgt voldoende kansen om zich op alle domeinen te professionaliseren. De vakgroep heeft echter de laatste twee schooljaren geen specifieke vakgerichte nascholingen gevolgd.

De inspectie heeft voldoende vertrouwen in de vakgroep en het schoolbeleid om de lacunes in de leerplanrealisatie weg te werken.

3.1.1.2 Fysica in aso tweede graad in de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn (leerplan 2012/005)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. Het aanbod en de evaluatiepraktijk is leerplangericht.

Onderwijsorganisatie De leerlingen uit de studierichtingen Economie, Humane wetenschappen en Latijn (leerplan 1u/week) vormen voor het basissuur fysica één lesgroep met de leerlingen uit de studierichting Wetenschappen (leerplan 2u/week). De leraren springen bewust om met de leerplandoelstellingen die aansluiten bij de basisvorming en deze die aansluiten bij de specifieke vorming. Het beheersingsniveau van het aanbod tijdens het basissuur voldoet voor het leerplan van fysica 1u/week, maar is minder afgestemd op het leerplan 2u/week. Binnenklasdifferentiatie binnen het basissuur is nog niet van toepassing.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het aanbod van de leerplandoelstellingen is volledig, mede door een vrij evenwichtige tijdsverdeling over de verschillende thema's (volgens de richtlijnen van het leerplan). Enkel het thema SI-eenhedenstelsel en beduidende cijfers krijgt te veel aandacht en wordt niet geïntegreerd aangeboden. De vakgroep heeft reeds een plan tot bijsturing. Het thema faseovergangen kwam vorig schooljaar nogal beperkt aan bod.

De lessen kenmerken zich door een contextrijke aanpak, met voldoende aandacht voor demonstratieproeven en visuele ondersteuning met presentaties, simulaties en filmpjes.

Vorig schooljaar domineerde de kwantitatieve behandeling van de leerinhouden mede door het veelvuldig maken van vraagstukken. Dit schooljaar is er ook, door meer aandacht voor inzichtvragen en interpretatie van grafieken, oog voor de kwalitatieve benadering.

Tijdens de lessen is er voldoende aandacht voor onderzoekend leren en voeren de leerlingen de nodige leerlingenproeven uit. De aandacht voor het stellen van de onderzoeksvraag en het formuleren van een hypothese is dit schooljaar bijgestuurd.

De leerplandoelstellingen over wetenschap en samenleving krijgen vorm aan de hand van voldoende informatieopdrachten die aansluiten bij één van de drie domeinen: maatschappij, cultuur en duurzaamheid. Hiervoor werden de nodige afspraken gemaakt binnen de vakken biologie, chemie en fysica.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over twee wetenschapslokalen met een basisuitrusting, internetaansluiting en mogelijkheid tot projectie.

Er is voldoende didactisch materiaal aanwezig voor demonstratie- en leerlingenproeven, soms wel wat verouderd. Zo is het materiaal voor optica sterk verouderd, wat het pedagogisch comfort voor de leraren vermindert. Ook de veren zijn aan vervanging toe: de meeste veren zijn hun elasticiteit verloren en kunnen nog amper dienen om de wet van Hooke aan te tonen.

De leraren maken op een gepaste wijze gebruik van de ICT-mogelijkheden in het wetenschapslokaal. Het ICT-gebruik bij de leerlingen tijdens de lessen is dit schooljaar toegenomen. Er zijn een aantal computers beschikbaar in één van de twee wetenschapslokalen. De helft ervan is echter defect en niet bruikbaar. Leraren kunnen ook uitwijken naar een computerklas.

Er is een meetinterface met enkele sensoren, maar de expertise om dit materiaal vlot te gebruiken tijdens de lessen is nog niet bij alle leraren aanwezig.

In één van de twee wetenschapslokalen zijn er tal van opbergkasten met heel wat verouderd en ongebruikt didactisch materiaal. Hierdoor kunnen leraren de capaciteit van het ruime wetenschapslokaal, met veel mogelijkheden tot differentiatie en activerende werkvormen, niet optimaal benutten.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De leerlingenresultaten zijn goed. De evaluatie is veelal representatief voor wat er tijdens de lessen aan bod komt. De algemene doelstellingen, in het bijzonder onderzoekend leren (onder meer onderzoeksvraag hanteren, metingen uitvoeren, onderzoeksresultaten rapporteren), zijn goed opgenomen in de evaluatiepraktijk. Een voorbeeld van goede praktijk zijn de criteria die de vakgroep vastlegde voor de evaluatie van de wetenschappelijke vaardigheden (onderzoekend leren / leren onderzoeken). De toetsen en examens zijn verzorgd, de vraagstelling is duidelijk. Bij examens is er een opsplitsing in theorie-inzicht, oefeningen en vraagstukken. Het onderdeel theorie kenmerkt zich echter door te veel contextloze vragen. Het grafisch weergeven en interpreteren, het kwalitatief toepassen en het verklaren via het deeltjesmodel komen minder voor in de evaluatiepraktijk.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen gestructureerd met het onderwijsleergesprek als een veel gebruikte werkvorm. De aandacht voor activerende werkvormen is dit schooljaar toegenomen. In beide leerjaren is er dit schooljaar ook meer aandacht voor het verwerken van de leerstof en het leren hanteren van het cursusmateriaal. Ook het gebruik van het elektronisch leerplatform als leerondersteunend middel is toegenomen. Leraren bieden leerlingen interessante weblinks aan, zowel om te oefenen als te remediëren. De vakgroep wil terecht werk maken van meer taalgericht vakonderwijs. Hiermee wil ze in de toekomst beter inspelen op de talige noden van sommige leerlingen. Leraren staan heel dicht bij hun leerlingen en capteren zeer snel noden bij hun leerlingen. Ze organiseren vlot remediëring- en ondersteuningsactiviteiten op maat van de leerling.

3.1.1.3 Huishoudkunde/gezinstechieken in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2010/029)

Voldoet

Het aanbod is vrij volledig, de praktijk en de theorie zijn goed geïntegreerd. De evaluatie voldoet nipt.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De school maakte de keuze om binnen het leerplan de leerplandoelen te koppelen aan de vakken PV en TV huishoudkunde/welzijn, PV en TV huishoudkunde/woon en PV en TV huishoudkunde/voeding. Dit leerplanonderzoek behandelde de doelstellingen over welzijn en over de zorg voor woon- en leefomgeving. De vakgroep ontwikkelde een visie voor de volledige opleiding, van de tweede graad tot het specialisatiejaar Kinderzorg. Hiervoor werkten ze leerlijnen uit die garant staan voor een goed aanbod.
---	---

Voor welzijn komen de leerplandoelstellingen over 'gezondheid en gezondheidszorg', 'algemeen welzijn' en 'ik en de ander' volledig aan bod. Binnen het onderdeel 'algemene persoonlijke lichaamsverzorging' ontbreken de doelstellingen over het uitscheidingsstelsel. Voor 'voortplanting en seksualiteit' moeten een aantal onderdelen nog diepgaander en binnen een ruimere context uitgewerkt worden. Een aantal aangeboden leerinhouden is niet gekoppeld aan het leerplan. De leerplandoelstellingen voor de zorg voor woon- en leefomgeving komen goed en gestructureerd aan bod.

In de klaspraktijk is er een goede integratie van de theoretische kennis en de vaardigheden volgens de verwachtingen van het leerplan. De link met het toekomstig handelen als verzorgende is sterk aanwezig en vormt het uitgangspunt. De leraren vertrekken vaak vanuit de leefwereld van de jongeren.

Er is een vrij goed evenwicht in het aanbod dat meestal op het goede beheersingsniveau is afgestemd. Er ligt nog een uitdaging in het aanbieden van bijvoorbeeld meer tekstmateriaal, situatieschetsen en een aantal instrumenten alsook het integreren van uitdagende activerende werkvormen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De leraren gebruiken ondersteunende ICT-toepassingen voor het lesgeven. De integratie van ICT in het klasgebeuren op het niveau van de leerlingen is nog beperkt.

De klaspraktijk voor strijken verloopt niet veilig. Een minimale afstand tussen de leerlingen is hiervoor essentieel. De aanwezigheid van defect en niet gebruikt meubilair belemmert het optimaal gebruik van het lokaal.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is weinig evenwichtig. Het evalueren van een aantal leerinhouden die niet gekoppeld zijn aan het leerplan en van leerinhouden uit de uitbreiding zet de validiteit onder druk.

De evaluatie vertrekt hoofdzakelijk vanuit het aangeboden lesmateriaal, en nog te weinig vanuit de beoogde leerplandoelstellingen. De aangereikte leerinhouden komen systematisch terug, zij het nog zeer kennis en reproductiegericht. Daarbij gaan soms de zin en de bedoeling vanuit het leerplan verloren. Het werken met casussen, tekstmateriaal of toepassingen is nog te beperkt aanwezig.

Er is een goede frequentie van toetsen en opdrachten zodat leerlingen voldoende feedback krijgen op hun leerproces.

Voor de evaluatie van de vaardigheden werden er fiches opgemaakt. Deze bieden een eerste houvast tijdens de zelfevaluatie door de leerling en de evaluatie door de leraren. De fiches bevatten een aantal algemene rubrieken, maar een concrete onderbouwing met criteria ontbreekt.

Er is een aanzet tot zelfevaluatie. Deze kan echter nog explicieter aangewend worden om het leerproces te bevorderen. Voor de peerevaluatie is het onduidelijk hoe die het leerproces van de individuele leerling bevordert.

De vakgroep hanteert afspraken over de verhouding van kennis, vaardigheden en attitudes. Dit zorgt, samen met de opsplitsing op het rapport voor PV en TV, voor een keurslijf waarbinnen de leraren naar best vermogen proberen te opereren. De school onderneemt stappen om beide vakken op het rapport te integreren en zodoende de werking in de klaspraktijk te weerspiegelen.

De evaluatie van de attitudes is niet transparant en zeer verschillend van leraar tot leraar. Een link met de vakattitudes en de algemene doelstellingen ontbreekt.

Het rapport van de leerlingen vermeldt een cijfer dat slechts beperkt vergezeld is van commentaar. De rapportcommentaren zijn vooral vaststellend en aanmoedigend, maar remediërende verwoordingen zoals concrete tips tot bijsturing ontbreken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Er heerst een positief leerklimaat waarbij de verschillende leraren zeer ondersteunend te werk gaan. De leraren zijn betrokken, warm en empathisch.

De leraren ontwikkelden eigen lesmateriaal. Het materiaal is gestructureerd en afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen. Het lesmateriaal vermeldt telkens de doelstellingen. Deze zijn weinig bruikbaar voor de leerlingen en missen hierdoor hun doel.

De leraren bieden vaak taalsteun in de klaspraktijk. Er is evenwel te weinig expliciete aandacht voor leerstrategieën in de klas. De leerlingen geven bijvoorbeeld wel een samenvatting af, maar deze kans wordt onvoldoende benut om tot groei te komen met het oog op een volgende toets. De afspraken op schoolniveau weerspiegelen zich niet in de klaspraktijk.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

De vakgroep nam recent een nieuwe start door het aanstellen van een andere voorzitter. Deze start wordt als waardevol ervaren. De leraren zijn enthousiast en staan open voor vernieuwing. De grote betrokkenheid en de nauwe samenwerking vormen een goede basis om de werkpunten adequaat aan te pakken.

3.1.1.4 Latijn in aso tweede graad in de studierichting Latijn en in aso derde graad in de studierichting Latijn-moderne talen (leerplannen 2008/015 en 2008/023)

Voldoet

De leerlingen bereiken de cesuurdoelen, de specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatie is globaal valide. De materiële uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod Het aanbod grammatica is volledig en in de aanpak voldoende leerplangericht.
Volledigheid In beide graden herhalen de leerlingen op zelfstandige basis de leerinhouden
Evenwicht grammatica uit de voorgaande leerjaren. In de tweede graad gebeurt het
Beheersingsniveau aanbrengen van de nieuwe leerinhouden vanuit lectuurverband, gevolgd door
Samenhang een grammaticale structurering en een beperkt aantal losstaande oefeningen.
 In beide graden is er, wanneer in een tekstfragment specifieke spraakkundige fenomenen voorkomen die voor de leerlingen een probleem blijken, een korte, maar functionele terugkoppeling.

Vocabulary krijgt minder aandacht. De gelezen teksten worden systematisch ondersteund door woordenlijsten, die voor de leerlingen de basis voor het lezen vormen. Een aantal aspecten uit het vocabulariumonderwijs, zoals het voortleven van Latijnse woorden in moderne talen, contextgebonden betekenis, woordvorming en –verwantschap komen slechts zijdelings aan bod.

De in het leerplan voorgeschreven genres, auteurs en werken worden in alle leerjaren behandeld. In het eerste leerjaar van de tweede graad voldoet de hoeveelheid lectuur per genre of auteur opgelegd in het leerplan nipt, maar vanaf het tweede leerjaar en in de derde graad lezen de leerlingen op jaarbasis een (ruim) voldoende volume. In de derde graad worden het retorische en filosofische aspect weliswaar slechts door een veeleer beperkte hoeveelheid teksten ondersteund. Niet alle teksten die in de planningsdocumenten zijn opgenomen, worden behandeld. De teksten worden per genre of auteur in een aantal gevallen zinvol volgens verschillende thema's geordend.

Als lectuurmethode staat de functioneel-lineaire methodiek voorop. De leerlingen werken verder met de aangeleerde lectuurmethode uit de eerste graad, waar vooral aandacht was voor signaalwoorden en het afbakenen van woordgroepen. Vanaf de tweede graad brengen de leerlingen in hun tekstmateriaal markeringen aan die de grammaticale analyse en het leesproces degelijk ondersteunen, maar hierbij is er verminderde aandacht voor de verworven vaardigheden uit de eerste graad. Een verfijning en een aanpassing van de lectuurmethode aan de verhoogde moeilijkheidsgraad van de lectuur in de tweede en derde graad, en ook het verder aanleren en systematiseren ervan, zijn nog niet gebeurd.

Het leesproces in de lessen verloopt vooral vertaalgericht. De leerlingen vertalen per zinsgeheel, maar er is zeer veel aandacht voor tekstbegrip en parafrase. De leerlingen maken zelf na de lectuur een vertaling, maar ze krijgen nadien ook een standaardvertaling aangereikt. In een aantal gevallen vergelijken leerlingen verschillende literaire vertalingen, waarbij ze vooral letten op de verschillen in de weergave en de tekstinterpretatie. Heel wat tekstfragmenten worden in vertaling gelezen, zodat de leerlingen een goed overzicht hebben op de inhoud van het volledige werk.

De lectuur wordt omkaderd door rijk en genuanceerd lesmateriaal. De inleidingen betreffen onder meer het genre, de auteur, de historisch-politieke achtergrond en cultuurinformatie over de diverse thema's. Nadien volgt een degelijke bespreking, met aandacht voor tekstbegrip en –interpretatie, tekststructuur, stilistiek en grammaticale verdieping. In het beeldmateriaal dat in de documenten is verwerkt, komen de specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen over niet-literaire cultuuruitingen aan bod. Er is een toenemende aandacht voor receptie van de klassieke literatuur, vooral in de beeldende kunsten. Er is ook ruimte voor actualisering via artikels, terugkoppelingen naar huidige maatschappelijke situaties en het formuleren van een eigen mening. Bij een extern cultuuraanbod, onder meer een theatervoorstelling of een tentoonstelling, wordt een bezoek georganiseerd.

De realisatie van de specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen over onderzoekscompetentie vertoont nog lacunes, vooral in de derde graad. Vanuit het schoolbeleid is sedert vorig schooljaar een leerlijn voor het werken aan leren onderzoeken uitgewerkt. In een extra lesuur onderwijsloopbaanbegeleiding (OLB) krijgen de leerlingen van het eerste leerjaar van de tweede graad een aantal generieke sessies aangeboden waarin de verschillende onderzoeksfases en een onderzoekssystematiek worden aangeleerd. Die zijn zinvol omgezet naar soortgelijke opdrachten in functie van het vak Latijn. In de derde graad werd tot vorig schooljaar nog veel aandacht besteed aan het leren formuleren van een onderzoeksvraag en de beoordeling en juiste weergave van de bronnen. De daaraan gekoppelde opdrachten waren zeer gesloten en leraargestuurd en voorzagen niet in een conclusie en een presentatie bij het afgewerkte product. Voor het huidige schooljaar zijn de nodige bijsturingen uitgewerkt, maar het is nog te vroeg om de resultaten ervan in te kijken en te beoordelen.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

In beide graden bestaat een deel van de evaluatie dagelijks werk, vooral bij het begin van het schooljaar, uit een aantal kleine toetsen over de repetitie van de morfologische items. Deze zijn weinig valide, omdat de bevraging buiten zins- en leatuurverband gebeurt. Nadien overheersen leatuurgebonden toetsen, waarin genuanceerd en gevarieerd gepeild wordt naar alle aspecten uit het leesproces en het daaraan verbonden lesmateriaal, onder meer naar realia, vertaling, tekstopbouw, tekstbegrip en parafrase, grammaticale verklaring, stilistiek en het formuleren van een eigen mening. Een aantal opdrachten zelfstandig werk is gericht op leesvaardigheid. Het aantal toetsen over leesvaardigheid is evenwel te beperkt om bij te dragen tot een procesevaluatie voor het lezen en bereidt de leerlingen onvoldoende voor op het betreffende deel van het examen. De opdrachten voor onderzoekscompetentie maken deel uit van de cijfers dagelijks werk, maar ze krijgen daarin slechts een beperkt gewicht. Tot nog toe werd nog geen gebruik gemaakt van het schoolsjabloon en de daaraan verbonden criteria.

Op de maandrapporten worden alle toets- en taakresultaten weergegeven, met een totaalcijfer per rapport. De school kiest voor een methodiek waarin alle cijfers van het volledige schooljaar numeriek worden ingebracht en opgeteld. Het cijfer per maandrapport is het resultaat van de optelling van alle toetsen dusver en het eindcijfer dagelijks werk komt tot stand op basis van alle toetsen op jaarbasis. Met deze procedure wegen de weinig valide toetsen over grammatica in het begin van het schooljaar maar weinig door.

In de examens is er geen geïsoleerde bevraging grammatica meer. De opbouw en de vraagstelling zijn volledig afgestemd op die van de leatuurtoetsen, met dezelfde variatie en nuancering. Het examen over leesvaardigheid blijft evenwel beperkt tot louter vertalen en peilt niet naar de andere vaardigheden bij het lezen, zoals in de toetsen en examens leatuur. Evenmin maakt de toepassing van de leatuurmethode hiervan deel uit.

De toetsen en de examens zijn verzorgd opgesteld, met een duidelijke vraagstelling en puntenverdeling per vraag en leerstofonderdeel.

De leerlingenresultaten variëren van (net) voldoende tot (zeer) goed. Er zijn nauwelijks of geen onvoldoendes op jaarbasis.

Leerbegeleiding De lessen vinden plaats in een vriendelijk, maar dynamisch en stimulerend leerklimaat. De leerlingen zijn voldoende gemotiveerd en betrokken bij het leerproces. Het lesmateriaal is interessant en uitdagend en biedt de leerlingen een brede culturele vorming. Het aanbrengen van de tekstmarkeringen en het voortdurend verwoorden van de tekstinhoud en het tekstbegrip betrekken hen op een actieve wijze bij het lezen.

*Preventief
Curatief*

Preventief zijn er duidelijke afspraken over het lesverloop en de evaluatie. De leerlingen weten duidelijk wat ze moeten kennen en kunnen voor hun opdrachten, toetsen en examens. Het tijdig indienen wordt nauwkeurig opgevolgd. De leerlingen beschikken vanuit de eerste graad over een vaktaalwoordenlijst, vooral voor het benoemen en determineren van onder meer woordsoorten, grammaticale functies en stijlfiguren.

De kleine lesgroepen laten toe individuele vragen van leerlingen te beantwoorden, met eventueel bijkomende uitleg. Er zijn remediërende oefeningen voorhanden voor leerlingen die hieraan nood hebben. Deze oefeningen zijn aangepast aan de individuele noden van de leerlingen. Ook voor taalondersteuning is er tijdens de lessen voldoende controle bij anderstalige leerlingen van tekstbegrip, woordenschatkennis en het aangeven van synoniemen. Bij de toetsen en examens over leesvaardigheid gebruiken deze leerlingen een Nederlands woordenboek, vooral voor de correcte vorming van werkwoorden in alle tijden.

Alle remediëringsoefeningen, taken en toetsen worden (klassikaal) verbeterd. De leerlingen krijgen inzage in hun examens, met een bespreking van de foutenanalyse.

Uitrusting Alle lessen Latijn vinden plaats in hetzelfde lokaal, maar het wordt gedeeld met het vak wiskunde. Er is geen afgesloten kast voor het opbergen van eigen lesmateriaal (naslagwerken, woordenboeken, beeldmateriaal en werkstukken van de leerlingen).

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

Het lokaal is uitgerust met een computer, beamer en projectiescherm. Deze worden dynamisch benut voor de projectie van het tekstmateriaal, maar nog minder voor aanvullend beeldmateriaal, ter ondersteuning van cultuur en receptie in beeldende kunst.

De leerlingen beschikken over voldoende ICT-vaardigheden, hoewel bijvoorbeeld in de werkstukken over onderzoekscompetentie bij een aantal leerlingen de digitale bronnen handgeschreven worden weergegeven.

Het elektronische schoolplatform wordt nog weinig benut voor de uitwisseling van taken en opdrachten. Het geüploade lesmateriaal blijft beperkt tot de gelezen teksten en de vertaling.

Deskundigheidsbevordering Er is belangstelling voor het volgen van nascholingen. Er zijn nog geen
Vorming contacten met leraren klassieke talen uit andere scholen.

Een degelijke leerplanstudie leidt tot een overwegend sterke leerplangerichtheid. Inzake het expliciteren van de lectuurmethode en het bijsturen van de opdrachten voor onderzoekscompetentie in de derde graad is er voldoende interne knowhow aanwezig. De voortdurende aanvulling, verfijning en actualisering van het eigen lesmateriaal garanderen eveneens een verdere professionalisering.

3.1.1.5 Opvoedkunde in bso derde graad in de studierichting Verzorging (leerplan 2008/025)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden nipt gerealiseerd. Het aanbod is meestal afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. De evaluatie voldoet net.

Onderwijsaanbod De vakgroep ontwikkelde een visie voor de volledige opleiding, van de tweede
Volledigheid graad tot het specialisatiejaar Kinderzorg en werkte hiervoor een leerlijn uit. Dit
Evenwicht resulteert in een doordachte en bewuste aanpak van het leerplan. Toch zijn nog
Beheersingsniveau niet alle leerplandoelstellingen even diepgaand en op het juiste
Samenhang beheersingsniveau uitgewerkt en vertoont het aanbod een aantal hiaten.

De gekozen leerinhoud om de leerplandoelstellingen over observeren en rapporteren te realiseren is weinig relevant en ook het beheersingsniveau verdient meer aandacht. De leerplandoelstellingen over communiceren met de zorgvrager, familieleden of andere en over de psychosociale begeleiding worden goed aangeboden. De zorgen voor het dagprogramma van de zorgvrager zijn kwaliteitsvol vertegenwoordigd en een sterk onderdeel door het veelvuldig oefenen in concrete situaties. De leerplandoelstellingen over intern communiceren en het opbouwen van de eigen deskundigheid bestaan uit een aantal deelopdrachten die nog volledigheid, samenhang en diepgang missen. Een integratie op individueel niveau, het frequent oefenen van de vaardigheden of een opvolging van de procesgerichte groei dienen sterker te worden uitgewerkt. Een aantal leerinhouden is slechts zeer beperkt te linken aan het leerplan.

Er is een vrij goed evenwicht in het aanbod. Door de recente invoering van de blokstages voor zowel het eerste als het tweede leerjaar van de derde graad komt dit evenwicht onder druk te staan.

Het aanbod is overwegend afgestemd op het juiste beheersingsniveau. De leerstofonderdelen over hulpbehoefendheid bij de bejaarde bevatten goede casussen en concrete contexten waar de leerlingen mee aan de slag kunnen.

Er is een goede afstemming tussen beide leerjaren voor het vak opvoedkunde, alsook binnen de vakgroep verzorging.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Het didactisch materiaal in de vaklokalen van verzorging/opvoedkunde is soms in een bedenkelijke staat. De lokalen zijn verouderd en hebben veel oud en kapot materiaal. In het Globaal Preventie Plan is de renovatie van dit lokaal opgenomen voor de nabije toekomst. De zeer beperkte ruimte in het vaklokaal opvoedkunde belemmert het gebruik van uitdagende en activerende werkvormen en is niet toegankelijk voor de leerlingen van het eerste leerjaar van de derde graad. Er is voldoende ICT-integratie in het klasgebeuren.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De school nam een aanzet tot permanente evaluatie. In de praktijk worden leerinhouden nog vaak meerdere keren bevraagd, soms onder de vorm van een toets, soms onder de vorm van een herhalingstoets. De praktijk leunt meer aan bij gespreide evaluatie. Meer dan eens komen letterlijk dezelfde vragen terug. Hierdoor komt de validiteit in het gedrang. Er zijn voldoende evaluaties per rapportperiode waarbij zowel toetsen als opdrachten aan bod komen en leerlingen voldoende kansen krijgen. De evaluatie vertrekt bijna altijd van de aangeboden leerinhoud, maar de leerplandoelstellingen zijn daarbij weinig richtinggevend voor het beoogde beheersingsniveau. Dit zet de validiteit onder druk. Voor de onderdelen ‘ontwikkeling, een levenslang proces’ en ‘de bejaarde als ontwikkelingsfase’ bevat het toetsmateriaal nog te veel kennis- en reproductiegerichte vragen. De evaluatie van de leerplandoelstellingen over de hulpbehoevendheid bij de bejaarde bevat kwaliteitsvolle vragen binnen concrete casussen en is gericht op het handelen van de verzorgende. De praktijkopdrachten krijgen een beoordeling via een fiche waarbij de leraren grote onderdelen op een waardenschaal scoren en voorzien van kwalitatieve feedback. De onderliggende criteria zijn niet altijd geëxpliciteerd, wat weegt op de transparantie. Ook bij taken en opdrachten ontbreken vaak duidelijke criteria en verwachtingen. Ook de competenties die in het leerplan geformuleerd staan worden weinig als uitgangspunt gebruikt om de evaluatie vorm te geven. De link met de stage en de beroepskwalificaties is daarbij noodzakelijk. Voor de evaluatie van de attitudes is er geen duidelijkheid en transparantie. Deze mist ook gelijkgerichtheid tussen de leraren. Een kwaliteitsvolle link met de vakattitudes ontbreekt. Het rapport van de leerlingen vermeldt een cijfer dat slechts beperkt vergezeld is van commentaar. De rapportcommentaren zijn vooral vaststellend en aanmoedigend, maar remediërende verwoordingen zoals concrete tips tot bijsturing ontbreken.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

Er heerst een goed en zorgzaam klimaat in de klas. Door de kleine groepen hebben de leraren een goed zicht op hun leerlingen. Hun aanpak is zeer ondersteunend, warm en empathisch.

Het leermateriaal is goed afgestemd op de leerlingen en wordt bijna altijd vooraf gegaan door doelstellingen. Die zijn echter beperkt op het niveau van de leerlingen geformuleerd. Hier mist de school de kans om het competentiegericht werken in de klas binnen te brengen.

Er is weinig expliciete aandacht voor leerstrategieën in de klas. De leerlingen geven bijvoorbeeld wel een samenvatting af, maar deze kans wordt onvoldoende benut om tot groei te komen met het oog op een volgende toets.

Personeelsbeheer
Personeelsorganisatie

Doordat de leraren vanuit het vak opvoedkunde de stage niet in de praktijk kunnen opvolgen laat de school kansen liggen tot groei voor de leerlingen. Een evenwichtige en goed uitgebouwde ondersteuning van de stage is essentieel om alle competenties opgenomen in het leerplan te waarborgen.

Deskundigheidsbevordering
Overleg

De vakgroep nam recent een nieuwe start door het aanstellen van een andere voorzitter. Deze start wordt door alle betrokkenen als zeer waardevol ervaren. De vakgroep heeft een goed zicht op de eigen sterktes en groeikansen en is volop in ontwikkeling. De grote betrokkenheid en de nauwe samenwerking vormen een goede basis om de werkpunten adequaat aan te pakken.

3.1.1.6 Project algemene vakken (PAV) in bso derde graad in de studierichtingen Elektrische installaties en Verzorging (leerplan 2014/035)

Voldoet

De leerplandoelen worden thematisch en geïntegreerd aangeboden en geëvalueerd. De uitrusting ondersteunt de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Het onderwijsaanbod is vrij volledig, evenwichtig en voldoende samenhangend maar is niet altijd afgestemd op het juiste beheersingsniveau. Het is gebaseerd op maatschappelijk relevante thema's die aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen. De leraren hanteren een overzichtelijk schema van thema's en doelen over de graden heen om zo overlap en hiaten te vermijden.

De thema's worden aanschouwelijk gemaakt door visueel ondersteunend materiaal, het gebruik van authentieke documenten en een aantal studie-uitstappen. Minder expliciet aanwezig is de inkleuring naargelang de studierichtingscontext. Doorheen de thema's komen de verschillende leerplandomeinen geïntegreerd aan bod en is er voldoende aandacht voor een functionele invulling.

De leerlingen oefenen de organisatiebekwaamheid tijdens zelfstandig werk, groepswork en het zelfstandig organiseren van een aantal activiteiten. Door een te sterke sturing van de opdrachten is er te weinig ruimte voor de inbreng van de leerlingen zelf. In de opdrachtenbundels komen zelden open opdrachten voor, waardoor leerlingen weinig uitgedaagd worden om zelfstandig de OVUR-strategie (Oriënteren, Voorbereiden, Uitvoeren, Reflecteren) toe te passen. De verzelfstandiging van het leerproces, zoals het leerplan vraagt, komt hierdoor in het gedrang.

Via uiteenlopende opdrachten werken leerlingen aan hun functionele vaardigheden. Toch komen ‘zelf structureren’, ‘beoordelen’ en ‘info selecteren’ weinig aan bod. Dit uit zich ook bij de aanpak van de actualiteit, waar de actieve inbreng van de leerlingen veeleer beperkt is.

De functionele rekenvaardigheid komt voldoende aan bod, maar de aandacht voor schematische voorstellingen en interpretatie van grafieken is veeleer beperkt.

Leraren verwerken in een aantal themabundels de doelen die betrekking hebben op ‘wetenschap en samenleving’. Toch blijft de aandacht voor ‘evolutie’ en ‘invloed van omgevingsfactoren en micro-organismen op menselijke gezondheid’ veeleer beperkt.

Het leerplandomein ‘tijd en ruimtebewustzijn’ komt regelmatig aan bod door verbanden tussen verleden, heden en toekomst te benadrukken. De situering in de ruimte en de aandacht voor culturele verschillen krijgen veel minder aandacht.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting in het ruime PAV lokaal is bevorderend voor de leerplanrealisatie en een voorbeeld van goede praktijk.

Het lokaal is uitgerust met dataprojectie en ruim voldoende computers voor de leerlingen. Het heeft ook een instructieruimte waar leerlingen vlot met activerende werkvormen aan de slag kunnen gaan. De vereiste naslagwerken en informatiebronnen zijn vlot beschikbaar.

In het lokaal worden landkaarten, visueel materiaal en werkjes van de leerling opgehangen. Deze werkwijze draagt bij tot de opbouw van een leerkrachtige PAV-omgeving.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De vaststellingen bij het aanbod komen ook tot uiting bij de evaluatiepraktijk. De leerplandomeinen komen voldoende en in een evenwichtige verhouding aan bod, maar niet altijd op het juiste beheersingsniveau. De vakgroep kiest voor permanente evaluatie, volledig verweven binnen het aanbod. Op die manier is er ook aandacht voor procesevaluatie. Daarnaast maken taken, opdrachten en herhalingstoetsen deel uit van de evaluatiepraktijk. Net zoals bij het aanbod zijn ook hier de linken tussen de opdrachten en de leerplandoelen duidelijk geëxpliciteerd. Gezien de veelheid aan gesloten opdrachten wordt de mate waarin leerlingen zelf kunnen structureren en beoordelen minder geëvalueerd. Vanaf dit schooljaar zijn de opdrachten voorzien van meer taakspecifieke evaluatiecriteria, wat de transparantie zeker ten goede komt. Positief is dat leerlingen actief betrokken zijn bij de evaluatie. De zelfevaluatie zet hen voortdurend aan tot zelfreflectie. Ook de vakgebonden attitudes komen aan bod in de evaluatie.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren besteden veel aandacht aan het opbouwen van een vertrouwensrelatie met hun leerlingen, wat bijdraagt tot een veilig leerklimaat. De aanpak is motiverend en het onderwijs verloopt gestructureerd met duidelijke klasafspraken. De soms sterke sturing belemmert leerlingen om hun eigen leerproces meer in handen te nemen. Alle lessen zijn opgebouwd volgens de OVUR-methode, met een zwakke invulling van de oriënterings- en reflectiefase. De themabundels zijn verzorgd, goed opgebouwd en leerondersteunend. De goede afwisseling van werkvormen stimuleert de leerlingen bij het leren. Bij problemen krijgen leerlingen remediëringsoefeningen of extra verwerkingstijd. Ook bij de geïntegreerde proef krijgen leerlingen ondersteuning vanuit PAV.

3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na.

Beleid De visie en de planning voldoen. Er zijn nog enkele hiaten wat betreft de
Doelgerichtheid gerichtheid op alle VOET of alle leerlingengroepen.

Twee schooljaren terug was er noch een gestructureerd VOET-beleid, noch een VOET-werking. De school heeft toen een VOET-werkgroep geïnstalleerd en via een gefaseerde doelgerichte aanpak een schoolvisie en schoolbeleid met betrekking tot VOET uitgewerkt.

De VOET-visie van de school legt een duidelijke link met het pedagogisch project en vormt het richtinggevende kader. Een doelgerichte inventarisatie heeft de school een beter zicht gegeven op het aanbod en geleid tot een meer doordachte planning over de graden heen. De samenwerking hiervoor met de middenschool is in opbouw. Ook scherpere aandacht voor frequentie en leerlijnen is in de nabije toekomst gepland.

Bij aanvang van de vernieuwde VOET-werking lag de focus op de link tussen de VOET en de reeds bestaande projecten op de school. In een volgende fase werden de vakgroepen geresponsabiliseerd om ook te werken rond VOET.

Ondersteuning De organisatiestructuur staat garant voor een kwaliteitsvolle invulling van de
 inspanningsverplichting voor VOET.

De VOET-werkgroep onder leiding van de pedagogische coördinator stuurt samen met de directie het VOET-beleid aan en volgt dat van nabij op. Het takenpakket van de werkgroep is duidelijk omschreven in het schoolwerkplan. Daarnaast verricht de coördinator heel wat beleidsvoorbereidend en -ondersteunend werk met betrekking tot VOET.

De school neemt de beslissingen rond de VOET-werking steeds in samenspraak met de VOET-werkgroep. Bij de uitwerking en evaluatie van vakoverschrijdende projecten is er ook input van andere werkgroepen zoals bijvoorbeeld de werkgroep gezondheidsbeleid. De leden van de VOET-werkgroep zijn doelbewust gekozen met een vertegenwoordiging van de verschillende onderwijsvormen. Op die manier kunnen VOET-afspraken schoolbreed doordringen.

Het schoolteam krijgt regelmatig informatie over het VOET-beleid op personeelsvergaderingen en via het elektronische leerplatform.

Voor elk vakoverschrijdend project heeft de school een expliciete koppeling van de projectdoelen aan VOET. Vanuit de kennis van een aantal hiaten kregen sommige vakken dit schooljaar de inspanningsverplichting voor een aantal VOET toegewezen. De school heeft de intentie om in de toekomst nog veel meer de vakken te betrekken bij de inspanningsverplichting VOET.

Doeltreffendheid	De evaluatie heeft betrekking op meerdere aspecten van de VOET-werking, is vrij systematisch uitgebouwd en leidt geregeld tot duidelijke conclusies en bijstellingen.
	De nauwgezette opvolging via een logboek en een bijstellingsplan zorgen voor een tijdig opsporen van eventuele hiaten en voor de nodige bijstellingen. Voorlopig ligt de focus bij de screening op de tekortkomingen in het aanbod en minder op eventuele overlap. Projecten worden niet alleen organisatorisch maar ook inhoudelijk geëvalueerd. Bij de evaluatie groeit de aandacht voor de leerlijnen en voor de diepgang waarmee aan de VOET wordt gewerkt.
Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven met nog enkele werkpunten op het vlak van breedte of effectiviteit.
	De school is met ondersteuning van de begeleidingsdienst doelgericht en gefaseerd aan de slag gegaan tijdens een pedagogische studiedag en personeelsvergaderingen. Het ondersteunend document 'Concretiseren VOET' was en is hierbij een handig werkinstrument.
	De leraren binnen de VOET-werkgroep, andere werkgroepen en de vakgroepen zijn de afgelopen schooljaren intensief aan de slag gegaan met VOET. Op die manier is er een professionaliseringsbeweging op gang gezet. Toch zijn er nog verschillen tussen de intensiteit en diepgang waarmee vakgroepen en leraren rond VOET werken.
	De VOET-coördinator ondersteunt de teamleden en probeert de hulpvragen van de teamleden op maat te behandelen, door hulp bij registratie en ook op pedagogisch-didactisch vlak.
Uitvoering Mentale gezondheid	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang (met ook aandacht voor frequentie en leerlijn) nagestreefd.
	De school neemt verschillende initiatieven rond deze context. Zo organiseert de werkgroep gezondheidsbeleid tal van projecten, waarvan sommige kaderen binnen de context mentale gezondheid. Ook het cultuureducatieve project 'Piazza' in de tweede graad levert een bijdrage in het leren omgaan met kunst en cultuur. In de geïntegreerde werkperiodes zijn verschillende activiteiten gerelateerd aan aspecten van mentale gezondheid.
	Het uur OLB (zie ook verslag leerbegeleiding) sluit aan bij de gemeenschappelijke stam, 'leren leren' en de context mentale gezondheid door de aandacht voor leer-, zelfsturende en sociale competenties.

Socio-economische samenleving De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

De school heeft voor deze context nog geen duidelijke leerlijn met verwachtingen per graad op het vlak van diepgang. Sommige vakken (PAV, levensbeschouwelijke vakken, aardrijkskunde, geschiedenis, economie) leveren een bijdrage bij het nastreven van deze context. Specifieke lesgroepen gerelateerd aan het studiegebied economie/handel werken rond de mini-onderneming of rond recht en wetgeving.

Daarnaast organiseert de school ook enkele projecten waaronder 'socio-economische samenleving' (OXFAM) en de daguitstap 'Alternatieven'. Deze vormen een rijke aanvulling naast de inspanningen die vanuit de vakken worden geleverd voor deze context.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De organisatie van het beleid voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) is een voorbeeld van goede praktijk. Dit uit zich vooral in een systematische en gestructureerde invulling van de beleidsmatige aspecten voor BVH.

De globale preventieplannen van de school en de campus zijn digitale documenten die houvast bieden voor een langetermijnplanning en voor het filteren van het jaarlijks actieplan. De plannen zetten de prioritaire punten goed in de focus en ondersteunen de procesmatige benadering. Ze zijn onderwerp van gesprek in het Basis Overleg Comité (BOC). Het BOC vergadert geen vier keer per jaar zoals reglementair bepaald. Het directieteam van de campus bespreekt met de verantwoordelijken voor BVH op regelmatige basis de veiligheidsaspecten van de campus.

De school informeert het personeel over BVH onder andere door personeelsvergaderingen, berichten en dienstmededelingen via het digitale platform, de schoolraad, het vademecum voor leraren en de onthaalbrochures voor stagiairs. Gelet op de opendeurpolitiek van de lokale preventieverantwoordelijke en het kleine team, worden vragen en bezorgdheden direct geregistreerd en veelal aangepakt. Het team maakt minder gebruik van de digitale helpdesktool.

De school voert regelmatig controles, risicoanalyses en rondgangen uit. Daardoor kent ze de tekorten en is ze alert voor veranderingen in de leer- en de werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

De lokale preventieverantwoordelijke heeft een aangepaste opleiding gevolgd en krijgt steun van de preventieadviseur en veiligheidsverantwoordelijke van de scholengroep. Een ernstige bedreiging voor de toekomst is de onvoldoende tijd waarin voorzien wordt om deze preventieopdracht uit te voeren. Het aankoop- en indienststellingsbeleid ligt vast in een goed uitgebouwde procedure, waarbij de verantwoordelijkheid en betrokkenheid van elkeen duidelijk zijn.

Op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid van de leer- en werkomgeving zijn er een aantal aandachtspunten. De meeste lokalen voldoen aan de comfortvoorwaarden, behalve het lokaal huishoudkunde waar leerlingen te dicht bij elkaar moeten strijken. De school kampt met een structureel probleem van geurhinder, vandaar de nadruk bij mededelingen en controles op het belang van het regelmatig verluchten van lokalen. Voor het wetenschapslokaal chemie beschikt de school over een inventaris van producten met gevaarlijke eigenschappen. Voor de andere lokalen zoals het verzorgingslokaal en het onderhoudslokaal kon dit tijdens de doorlichting niet worden voorgelegd. De school bewaakt voldoende de gezondheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving. De renovatie van de toiletten staat binnenkort gepland. Het verzorgingslokaal werd vorig schooljaar in een andere ruimte ingericht om zo te voldoen aan de eisen inzake uitrusting en inrichting.

Omwille van de systematiek waarmee de school tekorten opspoort en wegwerkt en de aandacht voor proactieve acties krijgt de school een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarden	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van verworven bekwaamheid correct? (codex so, art. 115, tweede alinea en 252, §1, b)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school is zich bewust van haar doelgroep. Voor de verbetering van de leerlingenresultaten wil ze inzetten op een aantal leertrajecten en activerende werkvormen die gericht zijn op de totaalontwikkeling van de leerlingen. Ze stelt hierbij bewust hoge verwachtingen, zowel bij de personeelsleden als bij de leerlingen zelf.

De leerbegeleiding is sterk verweven met de andere aspecten van de leerlingenbegeleiding, zoals de loopbaanbegeleiding, de sociale en emotionele begeleiding en de samenwerking met het CLB (centrum leerlingenbegeleiding). De school heeft een visie op leezorg uitgewerkt waarbij ze op het niveau van de klas, en dus voor alle leerlingen, preventief werkt. Voor remediërende begeleiding wil ze leerlingen individueel ondersteunen. Daarin is er een onderscheid tussen vakgebonden en vakoverschrijdende of algemene leerbegeleiding, onder meer via 'leren leren'. Dit laatste aspect koppelt de school ook bewust aan de GOK-werking (gelijke onderwijskansen) en het talenbeleid. Voor het hele begeleidingstraject zet de school sterk in op een stimulerend en positief klimaat, waarin alle betrokkenen hun rol opnemen. Daarvoor baseert ze zich, vooral voor zorg, maar ook voor leerbegeleiding, op een piramidaal vierlijnenmodel, met als basis een gedeelde verantwoordelijkheid van de leerlingen voor zichzelf en hun medeleerlingen, de leraren en klastitularissen, de leer(lingen)begeleider en het CLB en externe ondersteuning.

Ondersteuning Het schoolbeleid zorgt structureel voor de uitbouw van de leer(lingen)begeleiding door een voltijdse vrijstelling van een personeelslid, in combinatie met de invulling van de toegekende GOK-uren. Samen met de CLB-medewerker(s) en de directeur zijn er tweewekelijkse vergaderingen in de cel leerlingenbegeleiding. De leerbegeleider vormt in het gehele begeleidingstraject de brug tussen de school en het CLB.

De klassenraden brengen de beginsituatie en de resultaten van de individuele leerlingen in kaart met, in het kader van het vierlijnenmodel, afspraken voor vakgebonden begeleiding of een eventuele doorverwijzing naar algemene ondersteuning. In de context van de zelfresponsabilisering van de leerlingen voorziet de school in een competentieportfolio en een reflectiemap waarin de leerlingen hun leerproces en studieresultaten volgens een zelfevaluatiemodel in kaart brengen. Ze verwacht dat de leerlingen zelf aangeven wanneer ze ondersteuning nodig hebben.

De school heeft een bundel met lesmateriaal over 'leren leren' samengesteld. Die omvat een aantal sessies waarin studiemotivatie en verschillende aspecten en methodes van het leren aan bod komen. Dit lesmateriaal is voor de leerlingen en ouders ter beschikking op het elektronische platform.

Voor de twee graden aso en tso voorziet de school in een extra uur onderwijsloopbaanbegeleiding (OLB), gericht op de ontplooiing van een aantal generieke competenties. Die worden ingevuld met lessen over onderzoekscompetentie, waarin de structuur, de OVUR-werkwijze (oriënteren, voorbereiden, uitwerken en reflecteren) en de verschillende fases van het leren onderzoeken aan bod komen. Verder werken de leerlingen aan studiemethode en –keuze. De OLB-uren worden ook gebruikt voor vakgebonden of algemene remediëring, onder toezicht van een studiemeester.

Voor de leerlingen van het bso is de leerbegeleiding geïntegreerd in de lessen met aandacht voor aangepast les- en studiemateriaal en voor een aantal aspecten van 'leren leren', onder meer het leren samenvatten en schematiseren. In de lessen PAV is er ruimte voor projecten gericht op welbevinden en motivatie, op het belang van het behalen van een diploma en de juiste keuzes maken, niet alleen op studiegebied, maar ook op maatschappelijk vlak. In het tweede en derde leerjaar van de derde graad ligt de nadruk op de beroepskeuze, solliciteren, werken en de daaraan verbonden wetgeving.

Voor leerlingen met een leerstoornis stelt de school, in samenspraak met de leerlingen, ouders, het CLB en eventueel externe deskundigen, een individueel begeleidingsplan op met een aantal sticordi-maatregelen (stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende). De school beoogt hierbij, in de mate van het mogelijke, een groeiruimte voor deze leerlingen. De school telt ook een beperkt aantal GON- en ION-leerlingen (geïntegreerd onderwijs en inclusief onderwijs). Voor de begeleiding werkt de school samen met een BuSO-school (buitengewoon secundair onderwijs) en met externe begeleiding. Op een begeleidende klassenraad krijgen de leraren van deze begeleiders informatie over de problematiek en ondersteuning van en de specifieke maatregelen voor deze leerlingengroepen.

De school heeft een leerlingenvolgsysteem ontwikkeld voor de neerslag van alle leerlingengegevens. Daarin is onder meer ruimte voor de intakegegevens, de besprekingen van de begeleidende en delibererende klassenraden, de begeleidings- en remediëringsinitiatieven, de bevindingen van de leraren uit de lessen en de leerlingresultaten, de besprekingen tijdens de oudercontacten en de individuele gesprekken met leerlingen en ouders. Voornamelijk de leerlingenbegeleider coördineert het samenbrengen van de informatie.

Doeltreffendheid De leerlingenbegeleider volgt de leerbegeleiding nauwgezet op. Via de klassenraden, de leerlingenresultaten, de informatie uit de begeleidings- en remediëringstrajecten en het leerlingenvolgsysteem heeft ze een goed zicht op de effecten van de verschillende begeleidende initiatieven. De leerlingen nemen vanuit de ontwikkeling van hun persoonlijke competenties en zelfevaluatie deel aan hun begeleidingstraject. Gedurende een tweetal reflectiemomenten per schooljaar bespreken de leerlingen hun traject met één van de leraren of de leerbegeleider. De drempel voor individuele gesprekken hierover is laag. Op deze manier slaagt de school erin om een aantal aspecten van het vierlijnenmodel concreet vorm te geven.

De generieke lessen OLB over onderzoekscompetentie in het aso resulteren voor een aantal vakken in een functionele transfer naar vakgebonden deelopdrachten. In de derde graad moet hieraan verder worden gewerkt, zowel op het vlak van invulling van de opdrachten, pooloverstijgende gelijkgerichtheid en overleg. Ook voor tso is een soortgelijke en parallelle aanpak voor de opbouw, de structuur en het uitwerken van de verschillende fases in een GIP-werkstuk nog niet gebeurd. Tijdens de remediëringsmomenten volgen de betrokken vakleraren geregeld de leerlingen op met extra uitleg en ondersteuning. Hoewel het voor het grootste deel van de klasgroepen een extra lesuur betreft, realiseert de school zich dat een vastere structuur en een concretere invulling van dit lesuur nodig is. Anderzijds bieden de meestal kleine lesgroepen de mogelijkheid om een belangrijk gedeelte van het begeleidings- en remediëringstraject in de lessen te integreren. De leerbegeleider plant in deze context een verdere professionalisering en verzelfstandiging van de leraren in het begeleidingsproces.

Het leerlingenvolgsysteem wordt zorgvuldig benut en bevat voor de meeste leerlingen de informatie die de school beoogt, ook de competentieportfolio en de zelfevaluatie. Alle leerlingengegevens zijn beschikbaar en aanvulbaar voor de betrokken leraren. Een aantal specifieke en zeer persoonlijke gegevens zijn voor hen vergrendeld en zijn enkel toegankelijk voor de leden van de cel leerlingenbegeleiding.

De informatieve en ondersteunende documenten voor leerbegeleiding die de school ter beschikking stelt op het elektronische schoolplatform zijn verspreid over verschillende rubrieken, wat het overzicht bemoeilijkt. Inmiddels zijn ook voor een aantal vakken tips en strategieën inzake 'leren leren' op het platform geplaatst. Op deze manier heeft de school onvoldoende zicht hoe en door wie al deze – waardevolle – documenten worden ingezet. De leerbegeleider is zich van het probleem bewust en plant een betere afstemming en ordening.

De begeleiding en opvolging van de GON- en ION-leerlingen en leerlingen met sticordi-maatregelen gebeurt adequaat.

De school volgt de leerlingenresultaten zorgvuldig op en brengt ze in kaart. Ze is er zich echter van bewust dat, ondanks de opgezette trajecten en initiatieven, het nog te vroeg is om meetbare resultaten te boeken.

Het talenbeleid vindt zijn oorsprong in de GOK-cyclus 2011-2014, waar taalvaardigheidsonderwijs één van de gekozen thema's was. Sedert het schooljaar 2015-2016 heeft de school zich aangesloten bij een ondersteuningstraject van de pedagogische begeleidingsdienst. Die heeft de noden van de leraren bevraagd en een professionaliseringstraject opgezet. Vanuit haar visie beschouwt de school het talenbeleid als een onderdeel van het algemene zorgbeleid en de leerbegeleiding voor alle leerlingen en specifiek voor de taalarme leerlingen. De school krijgt de gegevens van de taalscreening vanuit de Middenschool. De transfer ervan gebeurt hoofdzakelijk via de schooloverstijgende vakgroep Nederlands. Ook in het eerste leerjaar van de tweede graad zijn er via observatie en een bespreking ervan op de klassenraden een beginsituatieanalyse en een detectie van de talige noden van de leerlingen. Vanuit de GOK-werking zijn er doelen en acties uitgewerkt op het niveau van de school, de leraren en de leerlingen. Deze zijn onder meer gericht op schooltaalwoorden, vakterminologie, verklarende begrippenlijsten en het begrijpen en hanteren van verschillende taalregisters. Via activerende werkvormen wil de school ook de taalvaardigheid van de leerlingen bevorderen. Voor taal- en leesarme leerlingen beschikt de school over een aantal eenvoudige leesboekjes die focussen op de ontwikkeling van leef- en schooltaalwoorden. Er is een samenwerking met de lokale bibliotheek die een breed aanbod lectuur voor Nederlands als tweede taal voorhanden heeft. De leerlingenbegeleider stuurt het talenbeleid aan, in overleg met de leraren Nederlands en de schoolcoördinator. In de toekomst wil de school de werking uitbreiden met leraren uit niet-taalklassen. Vanuit de GOK-werking kent de school het evalueren van het talenbeleid. De leraren worden bevraagd over de effecten ervan en de vorderingen van de leerlingen. Uit de doorgelichte vakken blijkt dat het lesmateriaal voldoende is afgestemd op het (taal)niveau van de leerlingen en dat de talige noden meestal worden gedetecteerd en ondersteund.

Ontwikkeling De leerlingenbegeleider heeft een specifieke vorming voor haar begeleidende taak gevolgd. Verder volgt ze het nascholingsaanbod over verschillende aspecten van leer(lingen)begeleiding zorgvuldig op. Haar ruime taakin-vulling, zowel op begeleidend als op administratief vlak en met directe en frequente contacten met de leerlingen, leidt tot een breed zicht op de leerlingenproblematiek en verhoogt voortdurend de deskundigheid van de begeleiding. De school beschikt over informatie over een brede waaier van zorgmaatregelen, onder meer over de verschillende vormen van leerstoornissen.

Nieuwe leraren worden via het mentoraat ook geïnformeerd over en begeleid bij de initiatieven van de school en de specifieke leerlingenproblematiek. Heel wat leraren maken deel uit van werkgroepen die rechtstreeks of zijdelings bij een aantal begeleidingsinitiatieven zijn betrokken. Tijdens pedagogische studiedagen worden de leraren geïnformeerd over het begeleidingsproject van de school en gestimuleerd om eraan te participeren.

Om de overgang van een individuele begeleiding en remediëring naar een klassikale en meer gedifferentieerde aanpak van leerproblemen mogelijk te maken, is op schoolniveau nood aan bijkomende professionalisering van de leraren.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school kadert haar visie op evalueren uitdrukkelijk in haar pedagogisch project. De krachtlijnen hierin zijn transparante en eerlijke evaluatie, een logische lijn van het eerste tot het zesde leerjaar in overleg met de Middenschool en professionalisering van de leraren. De nadruk ligt schoolbreed op evalueren vanuit de leerplandoelstellingen.

De school heeft duidelijke richtlijnen betreffende de evaluatie en de rapportering. Afhankelijk van de onderwijsvorm kiest de school ervoor om alle of sommige vakken permanent te evalueren en andere volgens een klassiek systeem met dagelijks werk en examens in december en juni. Ook de verhouding dagelijks werk en examens is schoolbreed vastgelegd. Zowel voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie als de geïntegreerde proef (gip) en de stages bestaan er globale organisatorische en procedurele richtlijnen. De respectievelijke vakgroepen bepalen zelf de wijze waarop ze de vakattitudes evalueren.

Via de werkgroep interne kwaliteitszorg (WIKZ) tracht het beleid het draagvlak van de visie te verbreden. Het team bespreekt de bevindingen van de werkgroep op de personeelsvergaderingen en de verslagen zijn beschikbaar voor de vakgroepen. De school werkt aan vakoverschrijdende eindtermen en competenties via keuzemodules (aso en tso) of projecten met betrekking tot de stage (bso). De evaluatie daarvan gebeurt op basis van zelfevaluatie van een aantal doelstellingen per competentie in een uitgebreid competentierapport. Dit competentierapport is één van de instrumenten ontwikkeld door de coördinator in samenspraak met de directie. Er is echter geen gelijkgerichte visie omtrent competentiegericht leren en evalueren.

Vanuit de visie voor een transparante communicatie, kiest de school ervoor om leerlingencontacten te organiseren. Dit geeft ruimte om de evaluatie individueel te bespreken. Zowel de leraren, als de leerlingen en ouders ervaren deze leerlingencontacten als positief.

Het deliberatiebeleid is erop gericht om leerlingen zo breed mogelijk en toekomstgericht te oriënteren.

Ondersteuning De leraren krijgen via een aantal interne schooldocumenten en toelichting op personeelsvergaderingen duidelijke richtlijnen over de organisatorische en praktische aspecten van de evaluatiepraktijk. Het schoolbeleid rekent op de professionaliteit van de vakgroepen en leraren om hun evaluatiepraktijk af te stemmen op de leerplandoelstellingen en om de validiteit en transparantie ervan te garanderen. Relevant materiaal is beschikbaar op het digitale leerplatform, zoals onder meer een checklist ter controle van de vraagstelling bij toetsen en examens. Het materiaal en de instrumenten worden voornamelijk ontwikkeld door de coördinator in samenspraak met de directie. De coördinator gaat niet pro-actief met de vakgroepen aan de slag. Vooral nieuwe leraren worden door de coördinator intensief begeleid.

Het door het beleid opgelegde gebruik van een vakdossier om onder meer de details van de evaluatie vast te leggen, stuitte aanvankelijk op weerstand. Sommige vakgroepen werken het dossier echter systematisch bij. Dat biedt ondersteuning op het vlak van aanbod en evaluatie en het zorgt voor een houvast voor nieuwe leraren.

Via het schoolreglement op de schoolwebsite communiceert het beleid over de wijze waarop de school de prestaties van de leerlingen evalueert en rapporteert. De tekst beschrijft uitgebreid de verschillende vormen van evaluatie voor de vakken, de onderzoekscompetentie (aso), de gip en de stage (tso en bso). Het informeren van de leerlingen over de criteria voor de beoordeling van de gip en de onderzoekscompetentie is de verantwoordelijkheid van de vakgroepen.

Doeltreffendheid De directie legt de verantwoordelijkheid voor de leerplanrealisatie en de validiteit en transparantie van de evaluatie bij de vakgroepen. Er bestaan echter aanzienlijke kwaliteitsverschillen tussen de vakgroepen in het concretiseren van deze verantwoordelijkheid en het implementeren van de richtlijnen. Het leerplan is niet overal voldoende de basis van de evaluatie. Een aantal vakgroepen ontwikkelde reeds generieke evaluatiefiches om competentiegericht te evalueren. Andere vakgroepen hebben geen duidelijke doelen en afspraken en schieten vooral tekort op het vlak van transparantie.

Uit het onderzoek van de geselecteerde vakken blijkt ook dat de schoolbrede generieke afspraken voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie, de gip en de stages door de vakgroepen zeer verschillend worden ingevuld. Omwille van het ontbreken van zichtbare criteria en de onduidelijkheid betreffende het herleiden van de deelevaluaties tot één cijfer is de transparantie vaak niet gegarandeerd.

Wat betreft de rapportering blijken sommige instrumenten, zoals onder meer het competentierapport zeer doelgericht, maar te uitgebreid en te tijdrovend voor de leraren. Ook is het rendement voor de leerlingen vaak onduidelijk.

In een poging de gelijkgerichtheid op het vlak van leerplanrealisatie en evaluatie te versterken, wordt onder meer aan de leraren gevraagd om de examenvragen van vakcollega's te beoordelen. Dit laatste stuit op weerstand omdat sommige leraren het beoordelen van collega's niet als een onderdeel van hun takenpakket beschouwen. Nieuwe leraren leggen per definitie voor elke examenperiode hun examens voor aan de coördinator die deze leraren ook ondersteunt via gesprekken en klasbezoeken. Bij sommige vakken is dit schooljaar co-teaching geïntroduceerd en dit is voor de betrokken leraren een zeer stimulerende en leerrijke ervaring.

Bij het up to date houden van het vakdossier bestaan er grote verschillen tussen vakgroepen. De gebrekkige aandacht voor de implementatie van de richtlijnen in de praktijk resulteert in kwantitatief te uitgebreide evaluatiesystemen die weinig meerwaarde bieden voor het leerproces van de leerling. Ook de feedback op de rapporten is van een wisselende kwaliteit, gaande van zeer concreet, leerlinggericht en remediërend tot zeer algemeen.

Het beleid verzamelt en analyseert heel wat data op het vlak van evaluatie. Zo brengt de school per individuele leerling het advies, de attestering en het vervolgtraject in kaart om een zicht te krijgen op de doeltreffendheid van de oriëntering.

Bij de deliberaties reflecteren de leraren grondig over de gegeven cijfers en formuleren een weldoordacht advies waarbij meer dan alleen de resultaten op het rapport een rol spelen. De motivering van de attestering is in orde. Het aantal uitgestelde beslissingen is teruggebracht tot een minimum.

Ontwikkeling Na de fase van de visieontwikkeling dringt de ontwikkeling van een strategie om bij alle participanten een draagvlak te creëren voor een gelijkgerichte en kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk, zich op. De school staat op het punt om de rol van de WIKZ en de coördinator hierin te herdefiniëren en deze effectiever te maken. De graadoverstijgende vakgroepwerking laat de vakgroepen toe gelijkgericht en meer professioneel en kwaliteitsvol te werken.

De groei naar meer deskundigheid op het vlak van leerplangericht evalueren wordt gestuurd vanuit een gericht professionaliseringsbeleid. De school richtte in het voorbije schooljaar een pedagogische studiedag in over het leerplangericht evalueren, dit in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. Ook over het schrijven van zinvol commentaar is er een studiedag gehouden.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school maakt deel uit van de campus Kompas (Kleuter- en Basisschool, Middenschool en Atheneum). De campus wordt bestuurd door een directieteam, waarvan de directeur van het Atheneum deel uitmaakt. Op termijn moet een intense samenwerking leiden tot de concretisering van de campusgedachte. Voorlopig blijft ze beperkt tot enkele thema's zoals graadoverstijgende vakgroepwerking, doorstroming van leerlingen en overleg op het vlak van infrastructuur.

Het Atheneum wordt geleid door de directeur samen met het kernteam (technisch adviseur coördinator, pedagogisch coördinator en leerlingenbegeleider). De directeur en de kernteamleden zijn vlot aanspreekbaar en bereikbaar en zorgen voor een opendeurecultuur. Het kernteam heeft duidelijke beleidslijnen, een toekomstvisie en een doelgerichte aanpak. Veel beleidsinitiatieven zijn de afgelopen jaren door het kernteam voorbereid en uitgerold.

Bij zijn aantreden vier schooljaren terug heeft de directeur een werkgroep interne kwaliteitszorg (WIKZ) in het leven geroepen. Deze groep is gegroeid uit de toenmalige pedagogische raad en doet vooral dienst als denktank voor het beleid. De WIKZ vormt als het ware de brug tussen het personeel en het kernteam.

Daarnaast zijn nog een aantal werkgroepen geïnstalleerd, die overwegend dienen om de uitvoering van het beleid te realiseren. Enkele werkgroepen zoals gezondheidsbeleid, verkeer en ecologie zijn gericht op de VOET-werking.

Visieontwikkeling Het pedagogisch project is opgebouwd rond vijf pijlers: de campusgedachte, een openschoolcultuur, een leerlinggerichte school, oog voor kwaliteit en een positief imago.

De visie was onder het vorige beleid weinig geëxpliciteerd en de organisatie minder gestructureerd. Vanuit een dringende nood heeft het kernteam de lijnen duidelijk uitgezet, de visie geëxpliciteerd en de organisatie meer gestructureerd. Het proces van visieontwikkeling en structurering werd van bovenaf aangestuurd en groeide weinig met inbreng van de personeelsleden. De laatste schooljaren is er meer aandacht gekomen voor het creëren van een breed draagvlak en is er wat rust gekomen in de golf van veranderingen.

Een belangrijk instrument om gefaseerd te werken zijn de jaarthema's. Zo heeft men de afgelopen schooljaren gewerkt rond het OLB-uur, de evaluatie en orde en tucht. Dit schooljaar staat het taalbeleid op de agenda. Het jaarthema stimuleert het schoolteam om ermee aan de slag te gaan in elke geleiding van de schoolwerking.

Belangrijke instrumenten zijn het schoolwerkplan en het schoolontwikkelingsplan. Het schoolwerkplan vormt het kader om de denkprocessen en uitdagingen te stroomlijnen en de doelen in het vizier te houden. Het schoolontwikkelingsplan geeft duidelijk de prioriteiten op korte, middellange en lange termijn weer.

Besluitvorming Het kernteam en de WIKZ staan centraal in de besluitvorming. De directeur en het kernteam werken beleidsinitiatieven uit op basis van de noden en vragen. De WIKZ voerde de afgelopen jaren verdiepend onderzoek rond bepaalde items (zoals evaluatiepraktijk en de schoolfoto volgens het CIPO model).

Het invoeren van teamvergaderingen dit schooljaar ervaart het personeel als positief. Ze hebben als doel onderwijskundige aspecten diepgaand en breed met het ganse team te bespreken. Het is een eerste stap om te komen tot een grotere betrokkenheid en meer gedeeld eigenaarschap. Veel personeelsleden engageren zich in een werkgroep. De inhoud varieert van conceptueel (bijv. werkgroep administratieve vereenvoudiging) tot uitvoerend werk (bijv. werkgroep activiteiten leerlingen/leraren). Daarnaast is er ook nog de graadoverstijgende vakgroepwerking. Veel personeelsleden ervaren dit als positief, zeker de samenwerking met de Middenschool rond het vakdossier.

Het personeel krijgt tijdens personeelsvergaderingen toelichting over de verschillende beleids- en schoolaspecten. Daarnaast fungeert het elektronische schoolplatform als communicatieplatform met het personeel. Gezien het kleine korps verloopt ook veel communicatie via informele contacten.

De schoolleiding bespreekt de verschillende beleidsaspecten in de decretaal verplicht organen. De ouderparticipatie werd geherstructureerd door de invoer van de ouderraad en de vriendenkring.

De pijler 'leerlinggerichte school' kreeg vorig jaar onder meer een stimulans door het invoeren van de participatiedag. Leerlingen gingen met hun leraren in gesprek rond het jaarthema. Dit resulteerde in een aantal aanpassingen in het schoolreglement.

Kwaliteitszorg De school heeft structurele aandacht voor kwaliteitszorg. Zij verzamelt en analyseert talrijke kwantitatieve en kwalitatieve gegevens en gebruikt ze voor het bepalen van beleidsprioriteiten. De school analyseert reeds jaren de output en de rentabiliteit van de studierichtingen.

De schoolleiding vertrouwt voor de kwaliteitscontrole van de leerplanrealisatie op de vakgroepen. De doorlichting heeft aangetoond dat de controle en opvolging op een leerplangerichte werking in een aantal vakgroepen nog te weinig aan de orde is. Tevens vraagt het personeel ook meer coaching en ondersteuning om de beleidsinitiatieven tot op het niveau van de vakken te kunnen implementeren.

De afgelopen jaren heeft de school enquêtes georganiseerd over de tevredenheid bij leerlingen en leraren. Daarnaast is de tweejaarlijkse schoolfoto een handig instrument om de polsen naar bevorderende en belemmerende factoren. De administratieve druk bij de personeelsleden is groot en wordt prioritair onderzocht binnen de werkgroep administratieve vereenvoudiging.

De school kent haar eigen sterktes en zwaktes. Ze wil terecht werk maken van opvolging en implementatie van de onderwijskundige processen. Bovendien staat ze open voor extern onderzoek. Dat grijpt ze aan als leermomenten en stimuli om knelpunten nog explicieter naar boven te halen en aan te pakken.

Deliberatie Het inspectieteam is van oordeel dat het beleidsvoerend vermogen voldoende sterk is om het tekort voor TV dactylografie/toegepaste informatica in de tweede graad tso in de studierichting Handel snel en adequaat bij te sturen. Dit tekort wordt daarom gedelibereerd.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doelgerichte aanpak van de leerbegeleiding.
- De brede zorg voor de leerlingen.
- De graadoverstijgende vakgroepwerking met de Middenschool.
- De gefaseerde uitvoering van de visie op de vakoverschrijdende eindtermen.
- Het engagement en gedrevenheid van het team.

Wat betreft het algemeen beleid

- De doelgerichte beleidsvoering met aansturing en coördinatie van de onderwijskundige processen.
- Het kader voor kwaliteitszorg op schoolniveau.
- Het daadkrachtig leiderschap.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplangerichte evaluatiepraktijk voor PV/TV Huishoudkunde/gezinstechnieken in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding en opvoedkunde in bso derde graad in de studierichting Verzorging.
- De verdere afstemming van de specifieke eindtermen over onderzoekscompetentie op het schoolconcept in de verschillende polen aso.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een doordachte implementatie van de evaluatiepraktijk in een aantal vakken.
- Het creëren van een krachtige leeromgeving in een aantal doorgelichte vakken.
- Een betere integratie van de leerbegeleiding in de onderwijspraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De opvolging en implementatie van de onderwijskundige processen met aandacht voor gedeeld eigenaarschap.
- De opvolging van de kwaliteitszorg in de vakgroepen.
- De ondersteuning van het personeel en het bewaken van een beheersbare taaklast.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor TV dactylografie/toegepaste informatica in tso tweede graad in de studierichting Handel. (geen opvolging inspectie)

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marjan MEULEWAETER de inspecteur-verslaggever	Yvan VONCK de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	